

оригинал!

Класификация на информацията:
Ниво 1, [TLP-GREEN]

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
служба „Регистратура“

Вх. № 14-626

Дата на подаване: 19-03-2026

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

18.3.2026 г.

X 11-00-31/18.03.2026

Signed by: Valya Dimitrova Vikentleva

Р.

*Да впишем
на резолюцията
към вве.*

10.03.2026г.

*З. В. П.
А. С. Я. Я. Я.
ДО*

**ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЪДИТЕ ОТ
ГРАЖДАНСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ИСКАНЕ

ОТ

**ХАСАН АДЕМОВ – МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
ЗА ПРИЕМАНЕ НА ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ**

ОТНОСНО: Установена противоречива съдебна практика на съдилищата, свързана с прилагането на чл. 84, ал. 3 от Семейния кодекс (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.)

ОСНОВАНИЕ: Чл. 126, т. 1, във връзка с чл. 125 и чл. 124, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

В съдебната практика в страната е налице противоречие при тълкуването и прилагането на чл. 84, ал. 3 от Семейния кодекс (СК) във връзка с вписването за пълно осиновяване на деца, настанени по реда на Закона за закрила на детето в социална услуга за резидентна грижа, интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или приемно семейство, при неуспешна реинтеграция. Това противоречие обуславя необходимостта от уеднаквяване на съдебната практика чрез постановяване на тълкувателно решение от Общото събрание на съдите от гражданската колегия на Върховния касационен съд.

Със Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ЗИД на СК) (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.) в чл. 84 от кодекса е създадена нова ал. 3, с която за първи път се регламентира, че при неуспешна реинтеграция децата, настанени по реда на Закона за закрила на детето в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или в приемно семейство, се вписват в Националната електронна информационна система за пълно осиновяване (НЕИСПО) въз основа на съдебно решение. Към настоящия момент НЕИСПО по чл. 83, ал. 1 от СК не е създадена. Съгласно § 33, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ПЗР на ЗИД на СК) (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., изм., бр. 26 от 2025 г.) НЕИСПО и Електронната платформа за кандидатстване за осиновяване на деца при условията на пълно осиновяване, която е неразделна част от нея, се създават до 31 декември 2026 г. Съгласно ал. 2 на същата разпоредба до внедряването и въвеждането в експлоатация на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване в информационната и комуникационна среда на Министерството на труда и социалната политика продължават да функционират по досегашния ред Националната електронна информационна система за децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, както и регистрите на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване.

Същевременно, съгласно § 39 от ПЗР на ЗИД на СК (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., изм., бр. 26 от 2025 г.) в 6-месечен срок от влизането в сила на закона министърът на труда и социалната политика, съгласувано с министъра на правосъдието, издава наредбата по чл. 83, ал. 4 от СК, като до въвеждането в експлоатация на НЕИСПО се прилага действащата подзаконова нормативна уредба, доколкото не противоречи на закона. На основание чл. 83, ал. 4 от СК министърът на труда и социалната политика е издал Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване (обн., ДВ, бр. 97 от 2024 г., доп., бр. 58 от 2025 г., изм. и доп., бр. 88 от 2025 г.). Съгласно § 5 и § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. наредбата влиза в сила от датата на въвеждане в експлоатация на НЕИСПО в информационната и комуникационната среда на Министерството на труда и социалната политика. До въвеждането в експлоатация на НЕИСПО се прилага Наредба № РД-07-7 от 05.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване, издадена от министъра на труда и социалната политика. В Наредба № РД-07-7 от 05.10.2010 г. няма предвиден ред за вписване на деца за пълно осиновяване по чл. 84, ал. 3 от СК, тъй като тази разпоредба е нова и е в сила от 22.12.2023 г. С промени в Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. е създаден § 7, с който е регламентиран приложимият ред за вписване на деца за пълно осиновяване по чл. 84, ал. 3 от СК до въвеждането в експлоатация на НЕИСПО (обн., ДВ, бр. 58 от 2025 г.). Тази норма е в сила от 19.11.2024 г. и предвижда до въвеждането в експлоатация на НЕИСПО в случаите по чл. 84, ал. 3 от СК вписването на дете да се извършва от съответната регионална дирекция за социално подпомагане (РДСП) в Националната електронна информационна система за децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, а съдебното решение по чл. 84, ал. 3 от СК, с което е разпоредено вписването на детето за осиновяване, да се изпраща от дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето в 14-дневен срок от влизането му в сила до съответната РДСП.

Различните подходи в съдебната практика относно вписването по чл. 84, ал. 3 от СК създават съществени затруднения в дейността на териториалните структури на АСП по вписване на деца за осиновяване в действащата към момента Национална електронна

информационна система за децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване. Една част от съдилищата постановяват решения за вписване на деца съгласно новата разпоредба на чл. 84, ал. 3 от СК, но по-голямата част прекратяват производствата като недопустими. От изготвен от АСП анализ на съдебната практика е установено, че от общо 81 съдебни акта, постъпили в АСП за периода от 1 юли 2025 г. (когато са обнародвани промените в Наредба № РД-06-46 от 2024 г.) до сега, едва 16 съдебни решения допускат вписване на деца за пълно осиновяване по чл. 84, ал. 3 от СК. Основният мотив за прекратяване на производствата е свързан с възприетото в преобладаващата съдебна практика тълкуване на § 36 от ПЗР на ЗИД на СК, съгласно който „делата“¹, образувани преди 31 декември 2026 г., се довършват по досегашния ред. В този смисъл съдилищата приемат, че до посочената дата е приложим предходният административен ред без съдебна фаза, поради което новата уредба по чл. 84, ал. 3 от СК се счита за неприложима, а образуваните производства се прекратяват като недопустими. По този начин без да има отлагателно влизане в сила на чл. 84, ал. 3 от СК, преобладаващата съдебна практика приема, че тази влязла от 22.12.2023 г. разпоредба не следва да се прилага. Това води до препятстване на вписването на децата за осиновяване след неуспешна реинтеграция. По данни на АСП въпреки разпоредбите на СК и последните промени в Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. (обн, ДВ, бр. 58 от 2025 г., в сила от 19.11.2024 г.), продължава да се наблюдава липса на синхрон между действащата нормативна уредба и правоприлагането, с оглед различното интерпретиране и прилагане от съдебните органи на чл. 84, ал. 3 от СК.

Анализът на съдебната практика позволява обособяването на две основни групи съдебни актове:

1. Първата група съдебни актове съдържат напълно идентични мотиви без детайлна правна обосновка, като съдилищата считат, че поради § 36 от ПЗР на ЗИД на СК производствата, образувани преди въвеждането в експлоатация на НЕИСПО, следва да се довършват без съдебна намеса. Съответните съдилища прекратяват производствата като недопустими, тъй като приемат, че всички процедури по глава осма от СК „Осигуряване“, започнали преди 31 декември 2026 г., следва да се разглеждат и довършват по досегашния административен ред, по който компетентността е на директорите на РДСП. В тази насока са следните съдебни актове:

- Определение № 427 от 11.08.2025 г. на Районен съд – Попово по гр. д. 521/2025 г.;
- Определение № 496 от 17.08.2025 г. на Районен съд – Велики Преслав по гр. д. 419/2025 г.;
- Определение № 1256 от 29.08.2025 г. на Окръжен съд – Плевен по в. ч. гр. д. 669/2025 г., с което се потвърждава Определение № 4076 от 11.08.2025 г. на Районен съд – Плевен по гр. д. № 4844/2025 г.;
- Определение № 4891 от 01.10.2025 г. на Районен съд – Плевен по гр. д. № 5905/2025 г.;
- Определение № 803 от 10.11.2025 г. на Районен съд – Тетевен по гр. д. № 1376/2025 г.;
- Определение № 3860 от 18.12.2025 г. на Окръжен съд – Пловдив по в. ч. гр. д. № 3237/2025 г., с което се потвърждава Определение № 493 от 17.11.2025 г. на Районен съд – Първомай по гр. д. № 727/2025 г.;

¹ Преди влизането в сила на § 36 от ПЗР на ЗИД на СК съдебна практика по новата редакция на чл. 84, ал. 3 от СК (22.12.2023 г.) няма, тъй като такава нормативна регламентация не е съществувала.

- Определение № 1519 от 17.12.2025 г. на Окръжен съд – Благоевград по в. ч. гр. д. № 1273/2025 г., с което се потвърждава Определение № 1394 от 01.08.2025 г. на Районен съд – Разлог по гр. д. № 64/2025 г.;
- Определение № 46 от 14.01.2026 г. на Районен съд – Бяла по гр. д. № 36/2026 г.;
- Определение № 98 от 11.02.2026 г. на Районен съд – Бяла Слатина по гр. д. № 20261410100131/2026 г.

В подкрепа на това разбиране са постановени и определения на Върховния касационен съд (ВКС) – Определение № 5320/20.11.2025 г. по ч. гр. д. № 3587/2025 г., Определение № 851/23.02.2026 г. по ч. гр. д. № 444/2026 г., Определение № 875/24.02.2026 г. по ч. гр. д. № 4967/2025 г. В мотивите ВКС приема, че при действащата редакция на § 36 от ПЗР на ЗИД на СК и при липса на създадена и функционираща НЕИСПО, по отношение на процедури за вписване в регистъра на деца за пълно осиновяване, започнали преди 31.12.2026 г., следва да се прилага досегашният ред. Съгласно този ред вписването, респективно отказът за вписване, се извършва със заповед на директора на съответната РДСП, която подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, без да е необходима предварителна съдебна намеса. ВКС възприема, че не може да са основание за друг извод разпоредби от приет по приложението на чл. 83, ал. 4 от СК подзаконов нормативен акт (Наредба № РД-06-46/04.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване), за който е предвидено, че влиза в сила от датата на въвеждане в експлоатация на НЕИСПО.

2. Другата група съдебни състави възприемат противоположно тълкуване и се произнасят със съдебни решения за вписване по чл. 84, ал. 3 от СК, като излагат различни по съдържание и характер мотиви. С Определение № 484 от 28.07.2025 г. по в. ч. гр. д. № 460/2025 г. Окръжен съд – Перник отменя изцяло Определение № 2277 от 18.07.2025 г. на Районен съд – Перник с мотив, че с разпоредбата на § 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. за реда за вписване, водене, съхраняване, поддържане и функциониране на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване, публикувана в ДВ, бр. 97 от 15.11.2024 г. и в сила от 19.11.2024 г., е регламентирано, че производството по реда на чл. 84, ал. 3 от СК се осъществява по съдебен ред. В този смисъл съдът възприема тълкуването на ал. 1, във връзка с ал. 2 на § 7 от Преходните и заключителни разпоредби на наредбата. Съдът счита, че частната жалба се явява основателна, поради което обжалваното определение следва да бъде отменено като неправилно и незаконосъобразно и делото следва да бъде върнато на същия съдебен състав за продължаване на съдопроизводствените действия.

С Решение № 144 от 30.09.2025 г. по гр. д. № 1024/2025 г. Районен съд – Мездра на основание чл. 84, ал. 3 от СК допуска вписване в регистъра на деца за пълно осиновяване, воден към РДСП – Враца. Съдът излага следните аргументи: „В § 33, ал. 2, изр. първо от ПЗР към ЗИД на СК (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.) е посочено, че до внедряването и въвеждането в експлоатация на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване в информационната и комуникационна среда на Министерството на труда и социалната политика, продължават да функционират по досегашния ред Националната електронна информационна система за децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, както и регистрите на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване. В този смисъл е и посоченото в § 34, ал. 1 от ПЗР към

ЗИД на СК, според който националната електронна информационна система на децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, и националният регистър на лицата, които желаят да осиновят дете при условията на пълно осиновяване, водени от Агенцията за социално подпомагане, както и регистрите на децата и осиновяващите, водени в регионалните дирекции за социално подпомагане, се поддържат до внедряването и въвеждането в експлоатация на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване в информационната и комуникационна среда на Министерството на труда и социалната политика. Към момента не е създадена Национална електронна информационна система за пълно осиновяване, поради което в съответствие с § 33, ал. 2, изр. първо от ПЗР към ЗИД на СК и § 34, ал. 1 от ПЗР към ЗИДСК (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.), детето следва да бъде вписано в регистъра на деца за пълно осиновяване, воден към РДСП – Враца.“

Окръжен съд – Кюстендил в свое Определение № 611 от 14.10.2025 г. по в. ч. гр. д. № 437/2025 г., с което отменя Определение № 1089 от 18.09.2025 г. на Районен съд – Дупница, е приел, че „не е налице противоречие между предвиденото в § 36 от ПЗР на ЗИД на СК и уредбата в § 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г.“. Съдът счита, че с чл. 84, ал. 3 от СК е уредена изцяло нова хипотеза, несъществува до измененията в СК, обнародвани в бр. 106 от 2023 г. на Държавен вестник, в сила от 22.12.2023 г., при която е допустимо вписване на дете в регистрите за пълно осиновяване. Съдът излага аргументи, че „доколкото производството по чл. 84, ал. 3 от СК, във връзка с § 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. е ново и не касае съществували до момента хипотези, по отношение на него не се прилага § 36 от Преходните и заключителни разпоредби на СК, уреждащ реда, по който следва да бъдат разглеждани заварените процедури по глава осма от СК „Осиновяване“, а не новите такива. По изложените съображения Окръжен съд – Кюстендил счита, че обжалваното определение, с което първоинстанционният съд е приел, че към настоящия момент не съществува процесуален ред, по който да бъде разглеждана подадената искова молба, поради което тя е недопустима, а образуваното производство подлежи на прекратяване, е неправилно. Същото следва да бъде отменено, а делото – върнато за продължаване на съдопроизводствените действия, като бъде проверена и редовността на исковата молба, включително дали в последната се съдържат твърдения за осъществяване на материалните предпоставки, закрепени в нормата на чл. 84, ал. 3 от СК.

В тази насока са и следните съдебни актове:

- Решение № 775 от 06.08.2025 г. на Районен съд – Перник по гр. д. № 2918/2025 г.;
- Решение № 150 от 06.10.2025 г. на Районен съд – Мездра по гр. д. № 20251450101002/2025 г.;
- Решение № 157 от 15.09.2025 г. на Районен съд – Велики Преслав по гр. д. № 456/2025 г.;
- Решение № 1073 от 28.11.2025 г. на Районен съд – Добрич по гр. д. № 20253230101439/2025 г.;
- Решение № 1094 от 28.11.2025 г. на Районен съд – Перник по гр. д. № 3647/2025 г.;
- Решение № 171 от 21.11.2025 г. на Районен съд – Бяла по гр. д. № 1007/2025 г.;
- Решение № 899 от 13.11.2025 г. на Районен съд – Хасково по гр. д. № 956/2025 г.

Констатираните противоречия в съдебната практика относно приложимостта на чл. 84, ал. 3 от СК създават предпоставки за нееднаква практика на съдилищата в страната и възпрепятстват навременното вписване на децата в действащата Национална електронна информационна система за децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване. Това от своя страна води до неоправдано забавяне на процедурите по осиновяване и засяга пряко най-добрия интерес на децата, за които са налице условията за вписване за пълно осиновяване по чл. 84, ал. 3 от СК, свързан с правото им на сигурна и трайна семейна среда.

Наличието на противоречива съдебна практика създава сериозна правна несигурност при реализирането на процедурите по вписване на деца за пълно осиновяване и конкретно при наличие на условията по чл. 84, ал. 3 от СК. Различните подходи на съдебните състави водят до забавяне на процедурите, до невъзможност административните органи да изпълнят ангажиментите си по чл. 84, ал. 3 от СК, както и до нееднакво третиране на децата, за които са налице условията за пълно осиновяване. В този контекст се налага уеднаквяване на съдебната практика чрез постановяване на тълкувателно решение от Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд. Това е необходимо, за да се осигури еднакво прилагане на чл. 84, ал. 3 от СК, да се гарантира правната сигурност на всички участници в процеса на осиновяване и най-важното – да се защити правото на децата, за които са налице условията за вписване за пълно осиновяване по чл. 84, ал. 3 от СК на сигурна, стабилна и трайна семейна среда, като се предотвратят всякакви забавяния или пречки за реализиране на техния най-добър интерес.

Предвид изложеното и с оглед преодоляване на противоречивата съдебна практика, на основание чл. 126, т. 1, във връзка с чл. 125 и чл. 124, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт правя настоящото

ИСКАНЕ:

Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд да приеме тълкувателно решение по следния въпрос:

„Как се извършва вписването на деца за пълно осиновяване по чл. 84, ал. 3 от Семейния кодекс (в сила от 22.12.2023 г.)?“

ПРИЛОЖЕНИЕ: Описаните в искането съдебни актове (на електронен носител).

С уважение,

18.3.2026 г.

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ

X

ХАСАН АДЕМОВ
Министър на труда и социалната политика
Signed by: Hasan Ahmed Ademov

